

Nr 9.

Ankom till riksdagens kansli den 23 maj 1936 kl. 3 e. m.

*Första kammarens andra tillfälliga utskotts utlåtande, nr 9,
i anledning av väckt motion angående revision av gällande bestämmelser om ersättning åt sjöfolk vid förlust av effekter vid fartygs förolyckande.*

I en inom riksdagens andra kammare väckt motion, nr 166, har herr *Motionen.*
Ström m. fl. hemställt, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t begära, att kungörelsen den 22 december 1922 angående ersättning åt sjöfolk vid förlust av effekter vid fartygs förolyckande ändras så, att beloppen höjas enligt vad i motionen anförts och att ersättningen utgår även när det icke är fråga om totalförlisning samt när kläderna förstörts eller bortkommit vid delförlisning.

Beträffande motiveringen för denna hemställan får utskottet hänvisa till *motionen.*

Ifrågavarande motion hänvisades av andra kammaren till dess tredje tillfälliga utskott, som i sitt utlåtande nr 12 redogjort för i ämnet gällande rätt. I huvudsak innehålla ifrågavarande bestämmelser följande.

Enligt 41 § sista stycket sjömanslagen den 15 juni 1922 är svensk sjöman berättigad att enligt grunder, som Konungen fastställer, av redaren erhålla ersättning för förlust av effekter vid fartygets förolyckande. Ersättning utgår icke för partiell skada å effekter och ej heller för förlust av effekter genom annan händelse än sådan, som medför totalförlust av fartyget. Grunder för den sålunda i sjömanslagen stadgade ersättningen hava av Kungl. Maj:t fastställts genom kungörelse den 22 december 1922. Däri föreskrives bland annat, att ifrågavarande ersättning, där ej överenskommelse träffats om högre ersättning eller nyanskaffningsvärdet av förlorade effekter visas vara mindre, skall utgå med följande belopp: *Gällande rätt.*

	Å f a r t y g n y t t j a t	
	i fart inom svenskt territorium i Öresund och Oslo-fjorden intill Larvik	i annan fart
	Kronor	Kronor
A. Anställda, som bo ombord:		
a) Befälhavare	800:—	1 200:—
» å präm	200:—	375:—
b) Förste styrman eller förste maskinist, såvida ytterligare minst en styrman respektive en maskinist skall finnas ombord anställd	450:—	675:—
c) Annan styrman eller därmed likställd, annan maskinist, stuert, radiotelegrafist	350:—	525:—

d) Konstapel, båtsman	275:—	375:—
e) Annan av däcksmanskapet	200:—	300:—
f) Annan	150:—	225:—

B. Anställda som ej bo ombord:

		Kronor
a) Befälhavare	150:—	—
b) Annan	75:—	—

Det må även nämnas, att i gällande avtal mellan Sveriges redareförening och vissa sjöfolksorganisationer inryckts en bestämmelse, innebärande viss utsträckning av den redaren författningsenligt åliggande ersättningskyldigheten. Ifrågavarande bestämmelse, som återfinnes i avtalen med Sveriges fartygsbefälsförening, svenska maskinbefälsförbundet, svenska stewartföreningen, Sveriges radiotelegrafistförening och svenska sjöfolksförbundet, är av följande lydelse:

»I kungl. kungörelsen den 22 december 1922 angående ersättning åt sjöfolk för förlust av effekter vid fartygs förolyckande fastställda ersättningsbelopp utgå jämväl vid förlust av sådana effekter i samband med fartygs brand eller sjöröveri ävensom då sådan förlust direkt förorsakats av skada, som fartyget tillfogats vid haveri.»

En av kommerskollegium till andra kammarens utskott överlämnad jämförande sammanställning angående de i Sverige, Finland, Danmark och Norge gällande ersättningsbeloppen har såsom bilaga fogats till detta utlåtande.

Yttranden. Andra kammarens utskott har inhämtat yttrande i anledning av motionen av kommerskollegium, som till sitt yttrande fogat ett av *sjöassuradörernas tarifförening* avgivet utlåtande i ärendet. Direkt till utskottet hava vidare yttranden över motionen avgivits av *Sveriges redareförening*, *svenska maskinbefälsförbundet* och *svenska sjöfolksförbundet*.

Kommerskollegium hemställer, att motionen icke måtte till någon riksdagens åtgärd föranleda, och anför till stöd härför i huvudsak följande:

Ett bifall till yrkandet, att ersättning skulle utgå även när det icke vore fråga om totalförlisning samt när kläderna förstörts eller bortkommit vid delförlisning, skulle uppenbarligen förutsätta ändring av 41 § sista stycket sjömanslagen. Enär denna lag liksom de danska, finska och norska sjömanslagarna tillkommit efter samarbete länderna emellan, resulterande i en i huvudsak enhetlig reglering bland annat i nu nämnda hänseende, torde i varje fall icke utan förnyat samråd i ämnet en ändring i den svenska lagstiftningen såvitt nu vore i fråga lämpligen kunna eller böra ske. I detta sammanhang borde nämnas, att på grund av Kungl. Maj:ts förordnande enligt 42 § nämnda lag numera danska såväl som finska sjömän vore berättigade att av redaren erhålla ersättning enligt samma grunder, som gällde för svensk sjöman. I praktiken syntes avtalsvägen hava i nu förevarande hänseende i huvudsaklig mån uppnåtts en reglering, som motionärerna avsett att få genom lagstiftning fastslagen. Med hänsyn härtill och med beaktande av

angelägenheten att icke utan tvingande skäl till nordiskt samråd hänskjuta enbart ett detaljspörsmål som det förevarande, funne sig kollegium icke kunna tillstyrka åtgärder för närvarande i angivet syfte.

Vad anginge frågan om förhöjda ersättningsbelopp, finge kollegium erinra om följande uttalande i dess utlåtande till Kungl. Maj:t den 13 december 1922, vilket föregick utfärdandet av kungörelsen i ämnet.

»Kollegium har funnit det erbjuda mycket stora vanskligheter att ifråga om bestämmandet av den ersättning, varom här är fråga, utfinna regler, vilka kunna anses i alla avsenden garantera full rättvisa.

Genom en mycket långt gående specificering skulle givetvis, teoretiskt, de största garantierna för rättvisa resultat vinnas. Därvid borde då så långt möjligt tagas hänsyn till alla de faktorer, som på frågans bedömande inverka, såsom olika slag av fartyg, olika trader, olika grader och olika slag av personal samt olika årstider. Nu antydd uppdelning stöter emellertid av naturliga skäl på stora praktiska svårigheter. Kollegium har därför ansett sig böra ifrågasätta en dylik klassificering allenast i viss begränsad omfattning och därvid efter övervägande av olika inverkan omständigheter funnit sig böra föreslå den uppdelning av ersättningsbeloppens storlek, som av förslaget framgår. I den mån den i författningsförslaget genomförda klassificeringen icke uttryckligen beaktar sådan av redare eller befälhavare anställd personal som läkare, restauratriser m. fl., har kollegium ansett ersättningsfrågan böra ordnas genom avtal, såvitt högre ersättning än den för övrig personal föreslagna påkallas.

Då särskilt fixeringen av de i första hand utgående ersättningsbeloppens storlek, jämväl i betraktande av växlingarna i penningvärdet, erbjuder de största svårigheterna, utgår å ena sidan förslaget från att det i varje fall skall stå vederbörande öppet att vid förhyrningsavtalets ingående avtala om högre ersättningsbelopp än de i författningen angivna, för så vitt dylik högre ersättning kan befinnas av omständigheterna betingad. Däremot innebära de i författningen fixerade beloppen, att *avtal* om lägre ersättning icke må ifrågakomma. Då emellertid sjömanslagens bestämmelse om ersättning för förlorade effekter icke kan anses avse annat än att sjöman, som vid fartygets förolyckande gått förlustig sina effekter, helt eller delvis, skall genom stadgad ersättning i ekonomiskt avseende bringas i samma ställning som före olyckshändelsen, böra å andra sidan dessa fixerade belopp i allmänhet icke kunna medföra, att sjöman genom effektersättningen gör vinst på sin effektförlust. Till förekommande härav synes kollegium ett stadgande av det innehåll, som framgår av förslagens § 3, erforderligt. *Bevisskyldigheten i de i nämnda paragraf åsyftade fall åligger givetvis vederbörande redare eller befälhavare.*»

Ur synpunkter, som kollegium sålunda framhållit, och med beaktande av de beträffande beklädnadseffekter i allmänhet förändrade prisförhållandena efter tidpunkten för förordningens tillkomst samt av den omnämnda, avtalsvägen genomförda utvidgningen av den sjöfolket genom lagen tillförsäkrade förmånen, funne kollegium för sin del tillräckliga skäl icke för närvarande föreligga för att genom statens ingripande föranstalta om en höjning över lag av ersättningsbeloppen.

Sjöassuradörernas tarifförening framhåller, att påståendet, att ersättning rättvisligen borde utgå med lika belopp, oavsett i vilken fart fartyget sysselsattes, knappast vore riktigt, i allt fall icke i vad anginge befålet. Envar sjöman, som tjänstgjort i olika farter, visste att den, som gjorde kortare resor, saknade anledning att medföra ombord personlig utrustning i samma

utsträckning som den, vilken skulle vara borta hemifrån eller från hamn under längre tid, med beaktande även av växlande klimatförhållanden. Det kunde med hänsyn bl. a. till rederiernas ekonomi icke skäligen påyrkas, att ersättningsbeloppen skulle fastställas till fulla värdet av de förnödenheter, som var och en möjligen kunde (ha lust att) medtaga ombord, utan efter värdet av den utrustning och dylikt, som vanligen brukade förekomma hos en sjöman på ett fartyg i den och den traden. För personligt lösöre »utom tjänsten» borde den enskilde söka skydd genom egen försäkring.

Om man å andra sidan med frågående av ekonomiska betraktelsesätt ville sätta den övre gränsen för ersättningen till av motionärerna föreslagna belopp, syntes hinder däremot dock ej möta, därest samtidigt — till förekommande av missbruk — bevisbördan enligt kungörelsens första paragraf omkastades, så att det primärt skulle åligga den ersättningssökande att visa — genom företeende av prisuppgift eller dylikt — att det påstådda nyan-skaffningsvärdet icke överstege den verkliga kostnaden. Till underlättnade härav kunde man tänka sig, att nymönstrat folk finge lämna in en förteckning över sina tillhörigheter vid ombordkomsten.

Frågan huruvida ersättning för förlorade effekter borde utgå, även om fartyget icke totalförlorats, kunde vara tveksam. Fall inträffade givetvis, då ersättning rättvisligen borde utgå, ehuru totalförlust av fartyget ej ägt rum, såsom vid strandning, möjligen även hårt väder, i livbåtar, vid eld ombord och dylikt, men här spelade återigen bevisfrågan in på ett avgörande sätt. Den syntes böra ordnas på motsvarande sätt, som nyss nämnts, ty erfarenhetsmässigt föreläge anledning att eljest befara missbruk. Detsamma gällde skada på effekter, som ej helt förlorats, såsom ersättning för förstörda kläder vid delförlisning.

Sveriges redareförening anför, att de ifrågavarande ersättningarna vid förordningens tillkomst år 1922 fastställdes efter grunder, som vid den tiden ansågos skäligen kunna motsvara redarens ersättningsskyldighet. Den sänkning av den allmänna prisnivån, som sedan dess inträtt, hade automatiskt försatt sjöfolket i ett gynnsammare läge, då det gällde återköp i dag av förlorade effekter. Det kunde förtjäna framhållas, att beklädnadsindex den 1 april 1922 var 225. Den 1 januari 1936 hade nämnda index sjunkit till 168, vilket alltså innebure en reduktion av över 25 %.

Den åtskillnad, som gjorts med hänsyn till farter, hade ansetts motiverad dels på grund därav, att besättningen å fartyg, vilka ofta besökte Sverige, regelmässigt torde ombord medföra effekter i mindre omfattning än besättningen å övriga fartyg. Vid fart å avlägsnare farvatten krävdes en större variation i ekiperingen, bland annat tillfölje klimatförhållanden under resan. I samband härmed finge även erinras, att redarens nu ifrågavarande förpliktelse ej kunde vara fastställd med hänsyn till ett åläggande för honom att ersätta all den utrustning, som sjöfolket kunde hava medfört ombord å fartygen. Förpliktelsen måste vara begränsad till att avse anskaffandet av effekter i den omfattning, som en var normalt kunde anses vara i behov av för sin tjänstgöring till sjöss. Vad sjömännen därutöver ville hava ersatt torde åligga dem själva att genom försäkring hålla sig skadeslösa för.

I avseende å framställningens senare del, nämligen att ersättningen icke allenast skulle avse totalförlisning utan även haverier över huvud taget, torde det på grund av öoverkomliga bevissvårigheter ej vara rimligt, att på författningens väg fastslå en dylik utvidgning av redarens förpliktelser. Orsaken till att den begränsats till *förlust* av effekter vid fartygs *förolyckande* vore att dessa svårigheter i bevishänseende då icke vore lika stora.

Redareföreningen hade visserligen i kollektivavtalen med de ombordanställdas organisationer en bestämmelse, som i viss utsträckning ginge utöver föreskriften i författningen, men vore densamma begränsad att avse förlust av effekter i samband med fartygs brand eller sjöröveri samt då sådan förlust direkt förorsakats av skada, som fartyg tillfogats vid haveri. Åtskilliga svårigheter hade uppstått vid tillämpningen av denna bestämmelse. Det hade sålunda visat sig, att det i många fall varit svårt att avgöra, huruvida sådant haveri i verkligheten förelegat, som i bestämmelsen avsåges. Därjämte framställdes alltid krav på ersättning för effekter, vilka mer eller mindre skadats på grund av att de kommit i beröring med saltvatten. Det kunde ej undgås, att tvister uppkomme i avseende å huruvida skadad klädespersedel i fortsättningen vore användbar eller icke och det låge nära till hands, att besättningsmännen begagnade sig av frestelsen att vid mindre haverier söka utfå så stor effektersättning som möjligt.

Ingen näring hade kringgårdats med en så omfattande och detaljrik lagstiftning som sjöfarten. Såvitt föreningen hade sig bekant funnes ej några författningsbestämmelser, som ålade arbetsgivaren i land att betala ersättning för effekter, som gått förlorade för personal, vilken vore bosatt å arbetsplatsen eller eljest hade effekter därstädes förvarade. Även med hänsyn härtill syntes det obilligt att utvidga redarens förpliktelser i förevarande avseende.

Svenska maskinbefälsförbundet anför i huvudsak följande:

»Vi instämma i de av motionärerna anförda synpunkterna i fråga om de brister som vidlåda förordningen angående ersättning vid haverier, som icke medföra fartygets förlisning, men vi få samtidigt fästa uppmärksamheten på att dessa brister i stor utsträckning äro avhjälpda därigenom att denna sak ordnats medelst kollektivavtal mellan redarnes och de fartygsanställdas organisationer. En sådan anordning är dock icke i alla avseenden tillfredsställande, när icke alla fartyg omfattas av kollektivavtal och även om mönstringsavtalen i regel hänvisa till gällande kollektivavtal, så kan det inträffa fall, då en eller annan sjöman underlåter att åberopa kollektivavtalet vid träffande av det enskilda mönstringsavtalet. Det är därför önskvärt att få till stånd sådan ändring av gällande författningsbestämmelser, att de anpassas efter vad som nu i regel tillämpas på grund av kollektivavtal.

Vi dela även motionärernas uppfattning om att de nuvarande ersättningsbeloppen äro för små, men motionärerna synas dock endast inrikta sig på att få till stånd en höjning för den inre farten och vi kunna icke av motionen utläsa, huruvida de intressera sig för att få till stånd en höjning för den vidsträcktare farten. Enligt vår mening böra alla ersättningsbelopp höjas. Men vi anse dock, att det fortfarande bör vara skillnad mellan fart inom svenskt territorialvatten och vidsträcktare fart, när den som utrustar sig för en långresa bör vara försedd med en betydligt dyrbarare utrustning än den som endast far i närheten av hemorten. Ty även om det icke blir någon nämnvärd skillnad i kostnaden för arbetskläder, så är det självklart, att den som skall vara borta en lång tid behöver medföra åtskilligt i fråga om utrustning, som icke erfordras vid kortare bortvaro.»

Svenska sjöfolksförbundet anser, att det icke borde råda delade meningar därom, att de nuvarande bestämmelserna avfattats på ett sådant sätt, att de

i praktiken verkade synnerligen restriktivt. För att ersättning skulle utgå fordrades det först och främst att fartyget totalförliste. Ginge fartyget till botten efter kollision eller strandning och sjömannens tillhörigheter försvunne eller bleve förstörda genom olyckan men fartygsskrovet, kanske flera månader därefter, kunde bärgas och iståndsättas — ett förhållande som vore sjömannen alldeles ovidkommande — finge han ingenting. Men även i de fall då ersättning utginge enligt författningen vore ersättningsbeloppen för små. Sjömannen hade på fartyget under långa tider sitt hem, och han hade därför behov av att medföra åtskilliga effekter, som icke enbart vore strängt nödvändiga för det dagliga arbetet. För särskilt däcksmanskapets vidkommande tarvades en myckenhet av varma kläder samt stövlar och oljekläder n. m. Å det alldeles övervägande antalet fartyg nödgades manskapet även hålla sig med egna kojkläder. Givetvis vore det icke möjligt att för ett belopp av 150—225 kronor anskaffa ens tillnärmelsevis vad en sjöman sålunda behövde medföra.

Andra kam-
marens
utskott.

Andra kammarens utskott anförde för egen del följande:

Den i föreliggande motion till behandling upptagna frågan angående rätten för ombord å fartyg anställda att under vissa förutsättningar av redaren utfå ersättning för förlorade effekter är, såsom av den ovan lämnade redogörelsen torde framgå, av tämligen komplicerad natur. Vid dess bedömande gäller det att mot varandra väga stridande intressen och synpunkter, nämligen å ena sidan sjöfolkets intresse av att sådana ersättningsbestämmelser träffas, att de anställda hållas skadeslösa för effektförluster, som under olika omständigheter kunna drabba dem till följd av anställningen ombord, och å andra sidan dels nödvändigheten av att tillse, att ersättning icke utgår med högre belopp än som motsvarar förlusten, i samband varmed frågan om bevisningen är av största betydelse, dels ock önskvärdheten av enhetlig nordisk lagstiftning på ifrågavarande område.

I sig innefattar den föreliggande motionen tvenne skilda spörsmål, nämligen dels frågan angående de grundläggande förutsättningarna för att ersättning skall kunna utgå och dels frågan om ersättningsbeloppens storlek. Med hänsyn bland annat till vad kommerskollegium anför i ärendet kan utskottet för sin del icke i något av dessa avseenden förorda en framställning till Kungl. Maj:t från riksdagens sida i överensstämmelse med vad motionärerna föreslagit. Utskottet hyser dock samtidigt den uppfattningen, att de på ifrågavarande område gällande bestämmelserna icke äro i allo tillfredsställande, och anser därför, att riksdagen ej bör ställa sig helt avvisande till de i motionen framförda önskemålen.

För sjöfolkets vidkommande torde det få anses otillfredsställande, att lagstadgad rätt till ersättning föreligger endast för det fall, att fartyget totalförlist. Utskottet inser till fullo de svårigheter, som ur av kommerskollegium anförda synpunkter kunna möta att härutinnan åstadkomma ändring, men anser dock frågan vara ur sjöfolkets synpunkt av sådan vikt, att en närmare undersökning bör företagas angående möjligheterna att tillgodose sjöfolkets berättigade intresse i nu förevarande avseende. Det förtjänar

framhållas, att den norska lagstiftningen enligt en i den bifogade sammanställningen lämnad uppgift innehåller en bestämmelse, att rätt till ersättning föreligger även vid fall av sjöroveri.

Vad beträffar storleken av de ersättningsbelopp, som finnas fastställda i kungörelsen den 22 december 1922 angående ersättning åt sjöfolk för förlust av effekter vid fartygs förolyckande, må framhållas, att dessa belopp för de i ersättningshänseende lägst ställda synas vara lägre i Sverige än i de övriga nordiska länderna. Utskottet hänvisar härutinnan till den till utlåtandet såsom bilaga fogade tablån. Frågan om ersättningsbeloppens avvägning torde därför även böra upptagas till förnyat överbäggande, varvid givetvis samtliga på denna fråga inverkan de faktorer böra vederbörligen beaktas.

På grund av vad sålunda anförts hemställde utskottet, att andra kammaren för sin del måtte besluta, att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t måtte till utredning och överbäggande upptaga frågan om ändring av gällande bestämmelser rörande ersättning åt sjöfolk vid förlust av effekter vid fartygs förolyckande.

Denna hemställan, mot vilken reservation anfördes av herr Ekman, biträddes av andra kammaren. *Andra kammarens beslut.*

Första kammaren, som jämlikt föreskriften i 63 § riksdagsordningen erhållit del av detta andra kammarens beslut, har hänvisat ärendet till sitt andra tillfälliga utskott.

Utskottet har vid överbäggande av vad i saken förekommit funnit sig kunna instämma i vad andra kammarens utskott anför. *Utskottet.*

Utskottet hemställer därför,

att första kammaren måtte biträda andra kammarens i ärendet fattade beslut.

Stockholm den 20 maj 1936.

Å utskottets vägnar:

EDWIN BERLING.

Närvarande: herrar Berling, John Björck, Jacob Hansson, Holstenson, Karl Emil Johanson, Heüman och Mannerskantz.

Ersättningsbelopp jämlikt

Kungl. kungörelsen angående ersättning åt sjöfolk för förlust av effekter vid fartygs förolyckande den 22 december 1922, § 1.

A. Anställda, som bo ombord:	Å fartyg, nyttjat i fart inom svenskt territorium, i Öresund och Oslofjorden intill Larvik	
	Kr.	I annan fart
a. befälhavare	800	1 200
» å pråm	200	375
b. förste styrman eller förste maskinist, såvida ytterligare minst en styrman resp. en maskinist skall finnas ombord anställd	450	675
c. annan styrman eller därmed likställd, annan maskinist, stewart, radiotelegrafist	350	525
d. konstapel, båtsman	275	375
e. annan av däcksmanskapet	200	300
f. annan	150	225

Person, som omförmäles under A, a—d och som är anställd antingen å maskindrivet fartyg, vars bruttodräktighet understiger 100 ton, eller å segelfartyg med eller utan hjälpmaskin, vars bruttodräktighet utgör 300 ton eller däröver, och vilka fartyg nyttjas i fart hitom linjen Skagen-Lindesnäs eller hitom Cuxhaven, eller å segelfartyg med eller utan hjälpmaskin, vars bruttodräktighet understiger 300 ton, i vilken fart det än må nyttjas, skall dock erhålla ersättning med belopp, närmast lägre än det, vartill han med hänsyn till sin tjänsteställning ombord enligt vad ovan sägs eljest varit berättigad.

B. Anställda, som ej bo ombord:	Kr.
a. befälhavare	150
b. annan	75

Statsrådets beslut den 22 december 1924 angående grunderna för ersättning åt finsk fartygspersonal för förlust av personlig egendom vid fartygs förolyckande.

A. Personal, som bor ombord:	Fartyg för inre farvatten och kustgående fartyg	Fartyg i Östersjö- och Nordsjöfart	Fartyg i oceanfart
	Fmk.	Fmk.	Fmk.
1. befälhavare	5 000:—	8 000:—	12 000:—
2. första styrman eller första maskinmästare	4 000:—	6 500:—	10 000:—
3. annan styrman, annan maskinmästare, radiotelegrafist, stewart	3 500:—	5 500:—	8 000:—
4. konstapel, båtsman, timmerman	3 000:—	4 500:—	6 000:—
5. annat däcksmanskap, annan maskinpersonal och annan anställd.	2 500:—	3 500:—	4 500:—

För i mom. A punkterna 1—4 omförmäld person, som är anställd på kustgående lastfartyg av högst 400 bruttoregistertons dräktighet eller på lastfar-

tyg för inre farvatten eller på passagerarfartyg för inre farvatten, vars högsta medgivna passagerarantal är mindre än 100, skall ersättningen likväl utgå med ett belopp, som är närmast lägre än det, vartill han på grund av sin tjänstställning eljest varit berättigad.

B. Personal, som icke bor ombord:

Fmk.

1. befälhavare	2 000: —
2. annan personal	1 000: —

I januari 1925 motsvarade 100 Fmk. 9,35 svenska kronor.

*Bekentgørelse om Erstatning till danske Sømand for Tab af Ejendele
foraarsaget vid Forlis den 30 november 1923, § 2.*

	Kustfart Kr.	Europeisk fart Kr.	Utomeuro- peisk fart Kr.
A. Styrmän och maskinister	800	1 000	1 200
B. Övrigt sjöfolk och annan underordnad per- sonal	350	400	450

För fartyg under 200 bruttoregister-ton reduceras ersättningen med 25 procent.

För alla fartyg i kustfart reduceras ersättningen med 50 procent för såvitt vederbörande icke har sin bostad ombord.

I nov. 1923 motsvarade 100 danska kronor 65,58 svenska kronor.

Kungl. res. av 22 juni 1923, 15 februari 1924 och 16 oktober 1931 (Norge).

	I inrikes fart, fart på Sveriges västkust till och med Ystad samt det egentliga ko- nungariket Danmark Kr.	I annan fart Kr.
befälhavare	800	1 200
1:ste styrman och 1:ste maskinist för såvitt ytterligare en styrman resp. en maskinist skall vara anställd ombord ..	600	800
2:dre styrman, maskinist och stewart	500	600
sjöfolk i övrigt	350	450

Vid effektförlust på grund av sjöröveri utgår ersättningen med 2 gånger ovannämnda belopp.

För fartyg under 200 bruttoregister-ton minskas ersättningen med 25 %.

Res. den 16 oktober 1931 tillkom i anledning av lag den 19 juni 1931, vari-
genom ersättningen utvidgades att avse sjöröveri.

I juni 1923 motsvarade 100 norska kronor 62,82 svenska kronor.